

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการดำเนินการ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสำหรับเด็กเล็กจากข้าว
ออร์แกนิก โดยประยุกต์ใช้การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์และ
กระบวนการโครงข่ายเชิงวิเคราะห์ โดยเริ่มจากการหาความต้องการของลูกค้ำและวัดระดับความ
ต้องการในแต่ละปัจจัย จากนั้นนำความต้องการเหล่านี้เข้าสู่ระบบการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ เพื่อ
แปลงความต้องการของลูกค้ำให้เป็นคุณลักษณะทางเทคนิค คุณลักษณะของผลิตภัณฑ์และแผนการ
ปฏิบัติการตามลำดับ ผลจากการดำเนินงานตามขั้นตอนของการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ พบว่า การ
กระจายหน้าที่เชิงคุณภาพเป็นวิธีการที่ช่วยวางแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปอย่างเป็น
ระบบและมีคุณภาพ ช่วยให้เห็นมุมมองที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ทั้งจุดเด่นและ
จุดด้อยของผลิตภัณฑ์ที่กำลังทำการพัฒนาอยู่ เนื่องจากการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพเป็นวิธีการที่ช่วย
แปลงความต้องการของลูกค้ำให้อยู่ในรูปแบบของคุณลักษณะทางเทคนิค ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ผลิต
ที่จะใช้คุณลักษณะเหล่านี้ ในการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของลูกค้ำและ
สอดคล้องกับความสามารถของผู้ผลิต ในงานวิจัยนี้ได้มีการประยุกต์ใช้การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ
ทั้ง 4 เฟส ประกอบด้วย เมตริกซ์การวางแผนผลิตภัณฑ์ จากนั้นกระจายหน้าที่ไปยังเมตริกซ์การ
ออกแบบองค์ประกอบและกระบวนการผลิต เมตริกซ์การออกแบบบรรจุภัณฑ์และแผนการ
ปฏิบัติงาน ผลจากการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพทั้ง 4 เฟส พบว่า ได้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่มีความละเอียด
มากขึ้น ทั้งในส่วนของการกำหนดคุณลักษณะของส่วนประกอบ กระบวนการผลิต คุณลักษณะของ
บรรจุภัณฑ์ รวมถึงกำหนดแผนการปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการผลิตผลิตภัณฑ์ให้ได้
คุณภาพ

นอกจากนี้ยังได้นำกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์และกระบวนการโครงข่ายเชิงวิเคราะห์เข้ามา
ช่วยในการประเมินความสัมพันธ์ภายในเมตริกซ์ต่างๆ พบว่า กระบวนการดังกล่าวช่วยให้การ
ประเมินความสัมพันธ์เป็นไปอย่างเป็นระบบมากขึ้น เนื่องจาก ในการประเมินความสัมพันธ์มีการ
กำหนดขั้นตอนและเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการคำนวณค่าความสอดคล้อง

ของการให้คะแนน ซึ่งค่าความสอดคล้องนี้จะช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของการให้คะแนนของเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในการพิจารณาที่อาจจะเกิดความผิดพลาดจากอคติและการให้คะแนนของผู้ประเมินได้ นอกจากนี้การใช้วิธีระดมสมองของทีมออกแบบในการระบุคะแนนความสัมพันธ์ที่ช่วยให้คะแนนที่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากช่วยลดปัญหาของการให้คะแนนที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์ข้อที่สอง เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบอาหารเสริมสำหรับเด็กเล็กจากข้าวออร์แกนิกให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า โดยหลังจากที่มีประยุกต์ใช้การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์และกระบวนการโครงข่ายเชิงวิเคราะห์แล้วทำให้ได้แนวทางในการนำไปออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ จากนั้นจึงผลิตภัณฑ์ต้นแบบนี้ไปทดสอบการยอมรับของผู้บริโภค โดยเริ่มจากการทดสอบความชอบของผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสำหรับเด็กจากข้าวออร์แกนิก เพื่อคัดเลือกสูตรอาหารที่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายชอบมากที่สุดไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบและใช้ทดสอบการยอมรับของผู้บริโภคจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริโภค พบว่าผลิตภัณฑ์ต้นแบบสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการรับประทาน ผลิตภัณฑ์มีลักษณะทางกายภาพที่ดี การปิดผนึกของบรรจุภัณฑ์มิดชิดและสะดวกต่อการใช้งานเป็นต้น และผลจากการทดสอบการยอมรับผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ 68% ไม่ซื้อ 14% และยังไม่แน่ใจอีก 18% ผลการทดสอบการยอมรับแสดงให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี และจะต้องมีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ตามข้อเสนอแนะของลูกค้าเพิ่มเติมก่อนมีการผลิตจริง เพื่อให้ผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น

5.2 อภิปรายผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร โดยประยุกต์ใช้การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการประยุกต์เพียงเมตริกซ์การวางแผนผลิตภัณฑ์หรือบ้านคุณภาพ อาทิเช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมปังเพื่อสุขภาพ (วิลาสินี มีมุขและระพี กาญจนะ, 2554) และการพัฒนาเครื่องดื่มที่มีสารอาหารสูงจากข้าว (จำเริญ เชื้อนแก้ว, 2551) ผลลัพธ์ที่ได้คือ คุณลักษณะทางเทคนิคและค่าเป้าหมายที่ผู้ผลิตควรให้ความสำคัญและนำไปใช้ในการออกแบบต่อไป ซึ่งยังไม่สามารถระบุคุณลักษณะขององค์ประกอบ คุณลักษณะกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์เหล่านั้น ได้จึงทำให้ข้อมูลที่ได้จากเมตริกซ์การวางแผนผลิตไม่เพียงพอหากต้องการทราบถึงคุณลักษณะขององค์ประกอบและกระบวนการผลิต นฤชยา สาดแพ่ง (2555) จึงได้ประยุกต์ใช้การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพในการ

ออกแบบผลิตภัณฑ์จากข้าวและพัฒนากระบวนการผลิต โดยแบ่งการกระจายหน้าที่ออกเป็น 2 ระดับ คือ เมตริกซ์การวางแผนผลิตภัณฑ์และเมตริกซ์การออกแบบส่วนประกอบและกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ได้นั้นคือ สามารถจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะทางเทคนิคที่ช่วยเชื่อมโยงไปสู่การ กำหนดคุณลักษณะขององค์ประกอบและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ ซึ่งการระบุกระบวนการผลิต และค่าเป้าหมายได้นั้นทำให้ง่ายต่อการนำไปทดลองและออกแบบกระบวนการผลิตให้เหมาะสมกับ ผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดีซึ่งยืนยันผลได้จากการทดสอบความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้บริโภค ตัวอย่างที่ให้ความพึงพอใจและยอมรับผลิตภัณฑ์ในเกณฑ์ที่ดี นอกจากนี้ในการออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มธัญญาหารผงสำเร็จรูปจากปลายข้าวกล้องหอมมะลิและถั่วอะซูกิ (ชุตินา ไวศรา ยุทธ์และสุภาวดี วัชรอุดมมงคล, 2555) ได้นำการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพมาใช้ถึง 4 ระดับ คือ เมตริกซ์การวางแผนผลิตภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การวางแผนกระบวนการและการวางแผน ควบคุมกระบวนการ ผลิตภัณฑ์ที่ได้คือทำให้ได้คุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิตรวมถึง แผนการปฏิบัติงานเป็นผลที่ได้มาจากการกระจายหน้าที่ในเมตริกซ์การวางแผนควบคุมการผลิตซึ่งจะ ช่วยให้การควบคุมพารามิเตอร์ต่างๆ ในการผลิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและผลิตภัณฑ์ยังสามารถ ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีอีกด้วย

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นยังไม่มียานวิจัยใดให้ความสนใจเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ ซึ่ง บรรจุภัณฑ์อาหารก็มีความสำคัญต่อการเลือกซื้อของผู้บริโภคเช่นกัน (Costa et. al., 2001) ในงานวิจัย นี้จึงได้ทำการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสำหรับเด็กเล็กจากข้าวออร์แกนิก โดย ประยุกต์ใช้เทคนิคการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพทั้งหมด 4 เฟส คือ เมตริกซ์การวางแผนผลิตภัณฑ์ เมตริกซ์การออกแบบองค์ประกอบและกระบวนการผลิต แผนการปฏิบัติงานและเมตริกซ์การ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพทำให้ได้ข้อมูลของคุณลักษณะ ของผลิตภัณฑ์ที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้นทั้งในส่วนของคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ คุณลักษณะของ องค์ประกอบและกระบวนการผลิต แผนการปฏิบัติงานรวมถึงคุณลักษณะของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม กับผลิตภัณฑ์และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี เนื่องจากในการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้เชื่อมโยงมาจากคุณลักษณะทางเทคนิคด้านผลิตภัณฑ์ที่แปลงมาจากความ ต้องการของลูกค้า ส่งผลให้เมื่อนำไปทดสอบการยอมรับของผู้บริโภคทำให้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้ทั้งด้านของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ ได้ดังกล่าวสามารถยืนยันได้ว่าถ้ามีการกระจายหน้าที่ โดยการสร้างตารางเมตริกซ์ให้มีจำนวนมากขึ้น เท่าไหร่ ก็จะยิ่งช่วยให้ได้รายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อผลิตภัณฑ์และผู้ผลิตมากขึ้นเท่านั้น

นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงรูปแบบการประเมินความสัมพันธ์ภายในเมตริกซ์ด้วยการนำกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์เข้ามาช่วยในการประเมินความสัมพันธ์ เพราะผู้วิจัยเล็งเห็นว่าเมตริกซ์ความสัมพันธ์เป็นส่วนที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างลูกค้ากับผู้ผลิตควรจะมีการกำหนดความสำคัญให้มีค่าตัวเลขที่ชัดเจนและเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ในงานวิจัยของพัฒน์พงษ์ แสงหัตถวัฒนา (2554) ได้ทำการประเมินความสัมพันธ์โดยใช้ระดับคะแนน (1, 3, 9) ให้เหตุผลว่า สเกลได้ถูกแบ่งระดับความสัมพันธ์ออกจากกันอย่างชัดเจนและง่ายต่อการวิเคราะห์และอธิบายผล แต่ นฤชยา สาตแพ่ง (2555) และ กาญจนา วงเวียน (2554) กลับพบว่าคะแนนที่ได้จากการใช้ระดับคะแนนอาจเป็นคะแนนที่เกิดจากความลำเอียงของผู้ให้คะแนนและคะแนนที่ได้พิจารณาเพียงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของลูกค้ากับคุณลักษณะทางเทคนิคปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ไม่ได้มีการเปรียบเทียบกับคุณลักษณะทางเทคนิคอื่น แต่การใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ในการประเมินความสัมพันธ์ จะทำการเปรียบเทียบเชิงคู่และมีการมาตราส่วนในการวินิจฉัยเปรียบเทียบอย่างชัดเจนซึ่งจะช่วยให้การให้คะแนนความสัมพันธ์ง่ายขึ้นเพราะสามารถมองเห็นภาพของความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมมากกว่า ตัวอย่างเช่นการประเมินความสัมพันธ์แบบการใช้ระดับคะแนนถ้าใช้ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านสะอาดถูกหลักอนามัยกับคุณลักษณะทางเทคนิคด้านอายุการเก็บรักษาจะสามารถพิจารณาและให้คะแนนความสัมพันธ์ได้ทันที แต่ถ้าใช้วิธีการให้คะแนนความสัมพันธ์ตามขั้นตอนของกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ เมื่อต้องการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของลูกค้าด้านสะอาดถูกหลักอนามัย จะต้องมีการเปรียบเทียบคุณลักษณะทางเทคนิคระหว่างอายุการเก็บรักษาของคุณลักษณะทางเทคนิคด้านอื่นๆ ก่อนว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสะอาดถูกหลักอนามัยมากกว่ากัน

ทั้งนี้หลังจากที่มีการประเมินความสัมพันธ์แล้วยังมีการคำนวณความสอดคล้องกันของการให้คะแนนในแต่ละปัจจัย ซึ่งขั้นตอนนี้ช่วยตรวจสอบความผิดพลาดของการให้คะแนนและช่วยให้การให้คะแนนในแต่ละปัจจัยน่าเชื่อถือมากกว่าวิธีการให้คะแนนโดยใช้ระดับคะแนน สอดคล้องกับ Prin Boonkanit et al. (2550) เนื่องจากวิธีการให้คะแนนโดยใช้ระดับคะแนนผู้ประเมินไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าคะแนนความสัมพันธ์นั้นมีความสอดคล้องกันหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่นมีคุณลักษณะทางเทคนิคทั้งหมด 3 ปัจจัยที่ต้องพิจารณาซึ่งส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าด้านสะอาดถูกหลักอนามัยกับ คือ คุณลักษณะทางเทคนิคด้านอายุการเก็บรักษา ความทนทานของบรรจุภัณฑ์และลักษณะทางกายภาพ ให้คะแนนความสัมพันธ์ระหว่างอายุการเก็บรักษากับความทนทานของบรรจุภัณฑ์เท่ากับ 9 และให้คะแนนความสัมพันธ์ระหว่างอายุการเก็บรักษากับลักษณะทางกายภาพเท่ากับ 9 แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกลับให้คะแนนความสัมพันธ์เท่ากับ 0 โดยลืมนำไปว่า 2 ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อบรรยากาศด้านอายุการเก็บรักษา ซึ่งในความเป็นจริงแล้วความทนทานของบรรจุภัณฑ์กับ

ลักษณะทางกายภาพต้องมีความสัมพันธ์กันไม่มากก็น้อยแต่ไม่ใช่ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย แต่ถ้าใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ในประเมินความสัมพันธ์จะสามารถตรวจสอบได้ถึงความไม่สอดคล้องของการให้คะแนนนี้ได้ ซึ่งผู้ประเมินจะต้องพิจารณาและแก้ไขก่อนนำค่าที่ได้ไปใช้

อย่างไรก็ตามอีกส่วนของเมตริกซ์การวางแผนผลิตภัณฑ์ที่ควรให้ความสำคัญเช่นกัน คือ การประเมินความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางเทคนิคกับคุณลักษณะทางเทคนิคด้วยกัน เนื่องจากส่วนนี้จะช่วยให้ผู้ผลิตเห็นความเชื่อมโยงกันของคุณลักษณะทางเทคนิคแต่ละข้อที่จะมีความสำคัญแตกต่างกันไป ความสำคัญที่แตกต่างกันนี้ถือเป็นข้อจำกัดสำหรับผู้ผลิต จึงมีการประยุกต์ใช้กระบวนการ โครงข่ายเชิงวิเคราะห์ในการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะทางเทคนิค นฤชยา สาตแพง (2555) ใช้สัญลักษณ์ (+,-) ในการระบุความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางเทคนิคด้วยกัน ซึ่งไม่มีการระบุคะแนนที่ชัดเจนพบว่าทำให้ยากต่อการพิจารณาในการคัดเลือกคุณลักษณะเหล่านี้ไปใช้ต่อและไม่สามารถระบุลำดับความสำคัญของคุณลักษณะทางเทคนิคได้ แต่ในงานวิจัยนี้มีการนำกระบวนการ โครงข่ายเชิงวิเคราะห์เข้ามากำหนดความสำคัญ ซึ่งมีหลักการและขั้นตอนเช่นเดียวกับกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ ผลจากการประยุกต์ใช้กระบวนการ โครงข่ายเชิงวิเคราะห์ในการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางเทคนิคด้วยกัน ทำให้ได้ลำดับความสำคัญของคุณลักษณะทางเทคนิคที่ชัดเจนในรูปแบบของอัตราส่วน

อย่างไรก็ตามในการพิจารณาความสัมพันธ์ต่างๆ หากต้องการผลลัพธ์ที่ดี นอกจากการเลือกใช้วิธีที่ดีแล้วการเลือกคนที่เหมาะสมก็มีความสำคัญด้วยเช่นกัน ดังนั้นสมาชิกในทีมออกแบบควรจะมีความรู้ความเข้าใจอย่างดีในด้านนั้นๆ เช่น การนำเทคนิคการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพมาใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร สมาชิกในทีมก็ควรจะมีพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการผลิตอาหารและควรมีการระดมสมองของทีมออกแบบพร้อมกัน ซึ่งจะช่วยให้การประเมินความสัมพันธ์ต่างๆ มองเห็นภาพได้ชัดเจนและเข้าใจตรงกัน

5.3 ข้อจำกัดและแนวทางในการปรับปรุงงานในอนาคต

ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสำหรับเด็กเล็กจากข้าวออร์แกนิก มีข้อจำกัดและแนวทางสำหรับการปรับปรุงงานในอนาคตดังต่อไปนี้

ส่วนแรก คือ การทดสอบการยอมรับของผู้บริโภคจากผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เนื่องจากงานวิจัยนี้ทำการสำรวจความชอบและการยอมรับจากผู้ปกครองของเด็กเล็กเท่านั้น เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อในอนาคตควรมีการศึกษาและสำรวจความชอบจากเด็กเล็กด้วย และในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรได้ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ซึ่งอาจ

ไม่ครอบคลุมถึงประชากรในภูมิภาคอื่นๆ ที่อาจจะมีความต้องการที่แตกต่างออกไป ดังนั้น ควรมีการศึกษาถึงความต้องการของประชากรในภูมิภาคอื่นๆ เพิ่มเติมด้วย

ส่วนที่สอง คือ การสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสำหรับเด็กเล็กจากข้าวออร์แกนิก เป็นผลการดำเนินการในระดับห้องปฏิบัติการ (Lab scale) หากขยายสู่ระดับการผลิตที่สูงขึ้น ปัจจัยเครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิต จำเป็นต้องเทียบสเปคให้ใกล้เคียงกับระดับห้องปฏิบัติการ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์คงคุณภาพทั้งทางด้านเนื้อสัมผัส อายุการเก็บรักษา และรสชาติ นอกจากนี้แล้ว และเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ควรมีการศึกษาต่อถึงอายุการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์ เนื่องจากในการสร้างต้นแบบนั้นมีเพียงการทดลองการฆ่าเชื้อผลิตภัณฑ์จนได้สภาวะที่เหมาะสมในการฆ่าเชื้อแต่ยังไม่ได้มีการหาอายุการเก็บรักษา

ส่วนที่สาม คือ การคัดเลือกผลิตภัณฑ์อ้างอิงที่ใช้ในการเทียบเคียง ในงานวิจัยนี้เลือกผลิตภัณฑ์อ้างอิงจำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งเลือกจากผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคและมีจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีผลิตภัณฑ์เปรียบเทียบโดยตรงเพราะอาหารเสริมสำหรับเด็กที่เป็นออร์แกนิกยังไม่ค่อยมีการผลิตและวางจำหน่ายมากนัก จึงเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในการวัดระดับความพึงพอใจของปัจจัยความต้องการต่างๆ ที่ผู้บริโภคมีต่อผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์อ้างอิงดังกล่าว อาจจะทำให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการวัดระดับความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

และในส่วนสุดท้าย คือ ในผลิตภัณฑ์ต้นแบบยังไม่ได้มีการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าออร์แกนิกตลอดทั้งกระบวนการ มีเพียงการรับรองมาตรฐานออร์แกนิกเฉพาะวัตถุดิบเท่านั้น แต่ได้มีการควบคุมกระบวนการผลิตทั้งหมดให้เป็นไปตามข้อปฏิบัติของการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารออร์แกนิกบนฉลากผลิตภัณฑ์จึงยังไม่สามารถที่จะปรากฏเครื่องหมายรับรองสินค้าออร์แกนิกได้

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved